

Gad: Jeg forlangte Ordet før, fordi jeg, som, oprigtig talt, blev overrasket ved Udfaldet af Afstemningen i denne Sag ved 2den Behandling, idag ønskede at støtte Loven. Efterat nu imidlertid saamange Talere have udtalt sig for Lovens Vedtagelse — thi det er jo dog om Lovens Vedtagelse eller Forkastelse, at Hovedstriden dreier sig, og ikke om en eller anden mindre vigtig Endring — skal jeg indskrænke mig til et Par Bemærkninger. Det forekommer mig, at de, der fremtræde som Modstandere af denne Lov, dele sig i to Classer. Den ene Klasse er dem, for hvilke det ærede Medlem fra Frederiksborg Amt (P. Pedersen) er Ordfører, dem, som i Grunden ere villige til at gaae ind paa Erstatning i denne Sag, men som gjøre det til en absolut Betingelse, at Erstatningen udredes paa samme Maade som al anden Erstatning, vi tidligere have bevilget, er bleven udredet, nemlig ved Fordeling paa alle Skatteydere, med andre Ord, af Statsklassens Midler. Jeg vil tilstaae, at jeg for mit Vedkommende meget godt kan dele denne de Herrerets Betragtning; ogsaa jeg finder, at dette havde været det Naturlige, og det Samme gjælder jo ogsaa om de Medlemmer, som ere Fleertal i Udvalget. — Hvad jeg derimod ikke ret kan finde mig i, og hvad der forekommer mig forunderlig, er, at de Herrer, naar Sagen stiller sig saaledes, at det faktisk er umuligt at komme den Vej, de ønske, at de da vilde styrte Sagen, nægte al Fordeling, fordi de mene, at Fordelingen skulde være mere almindelig, skulde iværksættes blandt flere Statsborgere. Jeg kunde forstaae det, hvis den Byrde, som derved blev paalagt det Hartkorn, hvorpaa Erstatningen skal fordeles, vilde blive af en dog noget bethdelig Størrelse, men det er netop givet, at den Byrde, som derved vil blive lagt paa Hartkornet, er for dem, der skulle udrede den, forholdsvis meget ringe; det kan allerhøiest blive 4 Mk. pr. Lønde Hartkorn, og det er jo dog en temmelig ringe Sum. Den ærede Ordfører for denne Side føler sikkert noget Eignende, thi han fremførte et Par andre Betragtninger, som egentlig for ham vare afgjørende. Den ene af dem var den, som nylig blev imødegaaet af det ærede Medlem her ligeoverfor fra Standerborg Amt

(N. Jensen), den nemlig, at der hist og her fandtes forskellige Smaalodder, som tilhørte større Gaardbesiddere, der ikke kom til at tage Deel i Byrden, men dette er jo meget rigtigt imødegaaet dermed, at saadanne enkelte Undtagelser naturligvis ikke kunne svække den almindelige Regel. Den anden Hovedindvendning, som det ærede Medlem fremkom med, var den, at man ved denne Lov paa en Maade kom til at skabe en ny Art privilegeret Hartkorn. Ja, hvis det var Tilfældet, kunde jeg forstaae, at der virkelig var grundet Betænkelighed ved Loven, men det er ingenlunde Tilfældet. Den Forskjel mellem Hartkornet, som ligger i denne Lov, er jo meget gammel; det er en Forskjel, som bestaaer ligegodt, enten vi vedtage denne Lov eller ikke; vi have ligegodt Forskjel mellem fjørepræstigt Hartkorn og andet Hartkorn.

Hvad nu de ærede Medlemmer angaaer, som nærmest synes at staae paa det Standpunkt, at de under ingensomhelst Betingelse ville give Lovens deres Stemme, hverken under den ene eller den anden Erstatningsform, da antager jeg, at de Herrer gaae ud fra, at den Erstatning, som herigjennem ydes, vil for dem, der skulle modtage den, blive i og for sig saa ringe, at der ikke kan være Tale om Andet, end at dette Tab fornuftigvis af de Enkelte bør bæres som en Krigsbyrde, der ikke bør vederlægges, fordi ganske rigtig Enhver skal finde sig i at bære en heel Deel Byrder paa Grund af Krigstilstand, som han ikke saaledes kan tænke paa at faae vederlagt. — Det seer ganske sikkert saaledes ud, naar vi tage Amtene som Heelheder, at det, der vil falde paa hver især, vil blive forholdsvis mindre Betydeligt, men Sagen er jo netop den, at det ikke er Amtene i deres Heelhed, der skulle have Erstatning, men enkelte Mænd, og da er det ganske uomtvisteligt, at der gives enkelte Mænd, som have lidt et forholdsvis ikke ringe Tab, og at der efter denne Lov vil blive givet dem et Vederlag, som maastee efter Manges oekonomiske Forhold kan synes at være temmelig ringe, men som dog efter de rette Vedkommendes Stilling i ikke saa Tilfælde vil blive et ikke saa ganske ringe Bidrag. Da dette er Tilfældet, saa forekommer det mig, at der er al Anledning til at udjevne, forsaavidt man